

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN Ở HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ CÔNG AN NHÂN DÂN TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

VŨ THỊ HƯƠNG LÝ*

Ngày nhận bài: 25/02/2017; ngày sửa chữa: 01/03/2017; ngày duyệt đăng: 17/03/2017.

Abstract: The subjects of social sciences and humanity in the people's public security schools in general and in Political Academy of the People's Public Security in particular play an important role in building a worldview, scientific methodology and faith of communism, building their political staff, ideological stance, morality, lifestyle and dignity for officials and soldiers in the public security force. To realise this goal, the quality of teaching the subjects of social science and humanity becomes the determining factor. This article mentions some measures to improve quality of teaching social sciences and humanity at the Political Academy of The People's Public Security in current period.

Keywords: Quality of teaching, Social Sciences and Humanity, Political Academy.

1. Thực tế dạy học các môn khoa học xã hội và nhân văn (KHXHVNV) ở Học viện Chính trị Công an nhân dân (CAND), những vấn đề đặt ra

Để góp phần thực hiện nhiệm vụ xây dựng lực lượng CAND cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, đã đặt ra cho công tác GD-ĐT của các nhà trường, Học viện công an hiện nay nhiệm vụ thường xuyên phải nâng cao chất lượng dạy học, trong đó có các môn KHXHVNV. Trong Hệ thống các môn KHXHVNV của Học viện Chính trị CAND hiện nay bao gồm: *Tâm lí học; Giáo dục học; Xã hội học; Tôn giáo học; Dân tộc học; Lí luận chính trị.* Bên cạnh mục tiêu chung trong dạy học các môn KHXHVNV, xuất phát từ đặc thù riêng biệt của Học viện Chính trị CAND là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, chiến sĩ công an trong lĩnh vực xây dựng lực lượng và tham mưu chỉ huy. Vì vậy, mục tiêu dạy học các môn KHXHVNV của Học viện Chính trị CAND là nhằm xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học và niềm tin cộng sản chủ nghĩa, xây dựng bản lĩnh chính trị, lập trường tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhân cách cho cán bộ, chiến sĩ trong lực lượng công an, nhằm trang bị cho các chiến sĩ CAND nói chung, học viên của Học viện nói riêng chủ trương đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, giúp họ luôn nhận thức và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ của người CAND. Đó là: tuyệt đối trung thành với Tổ quốc và nhân dân Việt Nam, với Đảng Cộng sản Việt Nam, với Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, suốt đời phấn đấu, hi sinh vì độc lập, tự do, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn

lãnh thổ, vì an ninh Tổ quốc. Nghiêm chỉnh chấp hành chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị và Điều lệnh CAND; sẵn sàng đi bất cứ đâu, làm bất cứ việc gì khi Tổ quốc, Đảng và nhân dân cần đến. Kính trọng, lễ phép với nhân dân. Sẵn sàng bảo vệ tính mạng, tài sản, quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân. Suốt đời tận tụy phục vụ nhân dân, vì cuộc sống bình yên và hạnh phúc của nhân dân. Đề cao cảnh giác, kiên quyết, mưu trí, dũng cảm đấu tranh phòng, chống các thế lực thù địch, các loại tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật. Ra sức học tập, thực hiện nghiêm túc 6 điều Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy CAND, luôn xứng đáng với danh dự và truyền thống của CAND Việt Nam đó là: đối với tự mình phải cần, kiệm, liêm chính; đối với đồng sự phải thân ái giúp đỡ; đối với chính phủ phải tuyệt đối trung thành; đối với nhân dân phải kính trọng lễ phép; đối với công việc phải tận tụy; đối với địch phải cương quyết khôn khéo.

Do đó, các môn KHXHVNV có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng trong kết cấu chương trình và nội dung kiến thức đào tạo ở tất cả các ngành đào tạo, hệ đào tạo tại Học viện Chính trị CAND, cũng như việc giáo dục tư tưởng, phẩm chất chính trị, bản lĩnh cách mạng của cho các chiến sĩ CAND. Vì vậy, nâng cao chất lượng dạy học các môn KHXHVNV ở Học viện Chính trị CAND hiện nay là yêu cầu cấp thiết và phù hợp với bối cảnh cách mạng ở nước ta hiện nay.

* Học viện Chính trị Công an nhân dân

2. Giải pháp nâng cao chất lượng dạy học các môn KHXHVN ở Học viện Chính trị CAND hiện nay

2.1. Nâng cao tính tư tưởng chính trị trong dạy học các môn KHXHVN. Cần thực hiện đúng chương trình, nội dung đào tạo cho từng đối tượng đã được Tổng cục Chính trị ban hành. Bên cạnh đó, nội dung giảng dạy các môn KHXHVN ở Học viện Chính trị CAND phải tập trung vào những vấn đề sau: Đảm bảo giúp người học hiểu được những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, đường lối cách mạng của Đảng, giúp họ luôn cập nhật với tình hình thực tiễn hoạt động của công tác công an, của tình hình trong nước và thế giới; góp phần hình thành và phát triển tư duy lí luận cho học viên. Để làm tốt điều này, chương trình và nội dung đào tạo phải lựa chọn những vấn đề lí luận gắn với thực tiễn hoạt động của lực lượng công an trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia và giữ gìn trật tự an toàn xã hội, với công cuộc đổi mới đang diễn ra ở nước ta hiện nay để đưa vào các bài giảng.

Nội dung các bài giảng phải đảm bảo tính Đảng, tính khoa học, tính thực tiễn sâu sắc góp phần hình thành thế giới quan, phương pháp luận, cũng như củng cố niềm tin vào sự nghiệp cách mạng của Đảng cho cán bộ, chiến sĩ; vai trò của lực lượng CAND trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, nhất là bối cảnh trên thế giới đang có nhiều biến động khó lường, trong nước các thế lực thù địch ra sức chống phá Đảng, Nhà nước. Điều này được thể hiện trong sự nhận thức đúng đắn và việc thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, tích cực đấu tranh phê phán những nhận thức sai trái, những luận điệu xuyên tạc phủ nhận thành quả cách mạng của Đảng và nhân dân ta. Căn cứ vào mục tiêu, yêu cầu, đối tượng đào tạo để sử dụng các giáo trình, tài liệu đã được biên soạn cho từng đối tượng theo đúng quy định, GV phải nghiên cứu các tài liệu tham khảo, cập nhật thông tin để bổ sung, chỉnh sửa, hoàn thiện nâng cao chất lượng nội dung bài giảng. Thường xuyên tổ chức hoạt động nghiên cứu khoa học, thông tin khoa học, sinh hoạt học thuật trong tổ bộ môn để làm rõ những nội dung còn vướng mắc, chưa thống nhất trong quá trình dạy học; đồng thời liên hệ với thực tế địa bàn và nhiệm vụ cụ thể của lực lượng CAND.

2.2. Tích cực đổi mới phương pháp dạy học, thường xuyên cập nhật những nghiên cứu khoa học mới về công tác an ninh của thế giới, trong nước vào các bài giảng. Phương pháp dạy học là

nhân tố cơ bản, có ý nghĩa trực tiếp quyết định đến chất lượng đào tạo. Đối với các môn KHXHVN, cùng với xây dựng tốt về nội dung, chương trình, phương pháp dạy học có vai trò hết sức quan trọng. Sử dụng phương pháp dạy học phù hợp, khoa học không chỉ giúp cho người học lĩnh hội một cách nhanh nhất nội dung, kiến thức, mà còn góp phần xây dựng phẩm chất chính trị, tư tưởng, lập trường, quan điểm cho cán bộ, chiến sĩ. Đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, trong sự vận động, phát triển của thế giới, các thế lực thù địch đang ra sức tìm mọi cách chống phá cách mạng nước ta bằng những âm mưu, thủ đoạn hết sức thâm độc; trước thực tế những khuyết điểm, yếu kém, sai lầm trong mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước Đông Âu trước đây, nhiệm vụ của công tác tuyên truyền, giáo dục quan điểm của Đảng, Nhà nước cho quần chúng nhân dân nói chung, cho cán bộ, chiến sĩ CAND nói riêng, phải lí giải cho được bài học kinh nghiệm cần rút ra và vận dụng vào việc xây dựng chính đốn Đảng theo tinh thần nghị quyết Trung ương 9 khóa XII, gắn với chỉ thị 05. Để làm tốt công tác này, các đơn vị, bộ phận liên quan cần thực hiện tốt những công việc sau:

- Các phòng chức năng (Phòng Đào tạo, Quản lí học viên, Khảo thí và Kiểm định chất lượng...) phối hợp chặt chẽ với các khoa, bộ môn thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng phương pháp dạy học cho GV; tổ chức tốt các hoạt động, dự giờ, kiểm tra, đánh giá rút kinh nghiệm các giờ dạy, từ đó, xác định biện pháp, cách thức bồi dưỡng, hoàn thiện phương pháp dạy học cho GV. Để tạo điều kiện thuận lợi cho công tác dạy học, những năm qua, Học viện đã tích cực đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, viết và xuất bản tài liệu huấn luyện, xây dựng các phòng học chuyên dùng giúp cho GV thực hiện tốt việc rèn luyện, hoàn thiện, đổi mới phương pháp dạy học.

- Với các GV, phải thường xuyên rèn luyện, hoàn thiện bản thân, tích cực đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động cho người học, giúp họ nắm được những nội dung chủ yếu, cốt lõi của bài giảng, đồng thời gợi mở những vấn đề mới cần tìm tòi để người học tự nghiên cứu, tự tìm hiểu làm rõ hơn nội dung bài học, qua đó, phát huy tính độc lập, sáng tạo của người học. Phải chấm dứt tình trạng dạy học mang tính truyền thụ một chiều, áp đặt, thường xuyên bồi dưỡng năng lực tư duy, rèn luyện năng lực hoạt động thực tiễn cho học viên. Khuyến khích việc tự học, tự nghiên cứu của học viên để họ tự tìm kiếm, thu nhận kiến thức không chỉ từ kênh thông tin của GV mà còn qua nhiều kênh khác như giáo trình, tài

liệu, bạn bè, Internet. Học viên không thụ động trông chờ vào sự bày sẵn kiến thức từ phía GV mà học viên phải chủ động, tích cực học tập bằng nhiều cách thức, biện pháp khác nhau. Trong đó, học viên phải biến quá trình học tập thành quá trình tự học. Các môn KHXHVNV rất khó, lại có nhiều cách tiếp cận khác nhau, nên phải biết lí giải theo tinh thần cốt lõi của từng vấn đề, tránh tình trạng học thuộc hoặc trích dẫn máy móc. Cùng với sự vận động, biến đổi của thực tiễn so với lí luận luôn phong phú, đa dạng nên hoạt động dạy đã đặt ra yêu cầu cao về sự thống nhất lí luận với thực tiễn. Điều này luôn đòi hỏi nội dung dạy học phải được xây dựng từ hai nguồn thông tin lí luận và thực tiễn. Đổi mới phương pháp giảng dạy không đơn thuần là đổi mới cách dạy, cách học mà phải làm cho nội dung đó trở nên thiết thực với người học, đưa thực tiễn cuộc sống vào bài giảng, đưa lí luận của bài giảng vào thực tiễn cuộc sống.

2.3. Đổi mới và tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng đào tạo trong quá trình dạy học. Đây là một trong những giải pháp được Học viện xác định là giải pháp có tính chất đột phá trong giai đoạn hiện nay để nâng cao chất lượng dạy học các môn KHXHVNV. Cần đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá theo hướng khuyến khích tính chủ động, sáng tạo của người học, đánh giá năng lực, kết quả tự học, tự nghiên cứu và trình bày sáng tạo nội dung học tập của học viên. Thực hiện đa dạng hoá các hình thức thi, kiểm tra, bảo đảm chặt chẽ, nghiêm túc trong chấp hành quy chế thi, kiểm tra. Nâng cao tinh thần trách nhiệm của GV trong chấm thi, kiểm tra; bảo đảm khách quan, công tâm, phản ánh thực chất kết quả người học, triệt để khắc phục bệnh thành tích trong cán bộ, GV và học viên. Khuyến khích việc sử dụng câu hỏi có tính chất tổng hợp, câu hỏi mở để vừa kiểm tra việc nhớ, hiểu kiến thức cơ bản và chuyên sâu, đồng thời người học phải sáng tạo trong vận dụng các kiến thức vào thực tiễn.

2.4. Sử dụng đội ngũ GV các môn KHXHVNV một cách khoa học, hợp lí. Lựa chọn đúng, phân công nhiệm vụ hợp lí để phát huy được năng lực, sở trường của đội ngũ GV là yếu tố có tính quyết định tới chất lượng dạy học. Do đó, cần quan tâm xây dựng đội ngũ GV giảng dạy các môn KHXHVNV có chất lượng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ dạy học trong thời kì mới. Nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề này, những năm qua, Học viện Chính trị Công an đã quan tâm tới xây dựng đội ngũ GV giảng dạy các môn KHXHVNV. Cụ thể, triển khai thực hiện Đề án thành phần số 5 “Phát triển và nâng cao chất lượng đội ngũ

giáo viên các trường CAND” (Đề án thành phần số 5) thuộc Đề án 1229 của Chính phủ “Quy hoạch tổng thể, nâng cao năng lực và chất lượng đào tạo của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng trong CAND đến năm 2020”. Trong đó, Học viện chú trọng lựa chọn cán bộ giỏi, có năng khiếu sư phạm từ các trường trong và ngoài ngành công an là những cán bộ tốt nghiệp đại học loại giỏi hoặc có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ được đào tạo chuyên sâu theo từng chuyên ngành chính trị, KHXHVNV về làm GV và có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, tạo nguồn đội ngũ GV giảng dạy. Ngoài những tiêu chuẩn chung của người cán bộ, sĩ quan công an, người cán bộ chính trị còn phải lựa chọn những cán bộ có năng lực sư phạm, những người có tâm huyết, gắn bó, say mê với công việc giảng dạy.

Việc bố trí, sử dụng đội ngũ GV giảng dạy các môn KHXHVNV hợp lí để giúp cho họ phát huy hết khả năng, tâm huyết của bản thân trong quá trình công tác. Cần đảm bảo tính kế thừa, kết hợp hài hoà GV trẻ mới tham gia công tác giảng dạy với GV có kinh nghiệm để đảm bảo tính kế thừa trong xây dựng đội ngũ, cũng như đảm bảo cho hoạt động dạy học của nhà trường được duy trì một cách ổn định, đồng thời giúp GV có thời gian tích lũy kinh nghiệm trong quá trình giảng dạy.

2.5. Bồi dưỡng thường xuyên về lí luận chính trị, chuyên môn và kiến thức thực tế cho đội ngũ GV. Để làm tốt công tác này, cần bám sát yêu cầu thực tiễn công tác giáo dục chính trị, tư tưởng theo các nghị quyết, chỉ thị, chương trình hành động của Đảng, Nhà nước và của ngành Công an nhằm kịp thời quán triệt, thực hiện. Trong đó, tập trung vào những vấn đề cơ bản như: tổ chức cho GV tham dự các khoá bồi dưỡng GV giảng dạy các bộ môn KHXHVNV do các cơ quan của Đảng và cơ quan chức năng tổ chức hàng năm; GV giảng dạy các môn KHXHVNV tham gia các khoá tập huấn về công tác tuyên truyền, quán triệt đường lối, nghị quyết chỉ thị của Đảng thuộc văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc, các nghị quyết chuyên đề của Bộ Công an, các hội thảo khoa học về chuyên môn của ngành; thực hiện công tác thực tế của GV theo quy định của Bộ Công an; bám sát mục đích của hoạt động thực tế là bám sát nội dung giảng dạy để xác định nhiệm vụ thâm nhập thực tế, nghiên cứu về vấn đề giảng dạy đã được thực hiện trong thực tiễn; trong đó, cần nắm rõ tác động của chủ trương, nghị quyết đến an ninh trật tự tại địa bàn; công tác lãnh đạo chính trị, tư tưởng ở đơn vị cơ sở; cơ chế lãnh đạo của tổ chức Đảng các cấp đối với công tác Công an.

(Xem tiếp trang 213)

đồng đồng bào dân tộc thiểu số, từng bước giảm sự chênh lệch về phát triển giáo dục giữa các vùng, miền. Thực hiện tốt chính sách cử tuyển, đào tạo theo địa chỉ với việc bổ túc nâng cao trình độ cho đối tượng cử tuyển. Quan tâm đào tạo cán bộ vùng dân tộc (cán bộ đảng, chính quyền, đoàn thể ở cơ sở); - Tiếp tục phát triển hệ thống trường nội trú, bán trú, thực hiện tốt các chính sách ưu tiên, hỗ trợ cho HS dân tộc thiểu số. Quan tâm hơn nữa tới con thương binh, liệt sĩ, con gia đình có công với nước, HS có hoàn cảnh ĐBKK và HS khuyết tật thông qua phát triển các loại quỹ khuyến học, khuyến tài trong các tổ chức xã hội, trong các cộng đồng dân cư.

2.4.6. Tăng cường hợp tác quốc tế về GD-ĐT:

- Giáo dục miền núi tỉnh Tuyên Quang trong thời kỳ hội nhập quốc tế phải bảo đảm phát triển bền vững, không ngừng nâng cao chất lượng, phát huy tối đa tiềm năng bản sắc văn hóa, giáo dục của tỉnh miền núi và từng bước tiếp cận nền giáo dục tiên tiến. Mở rộng hợp tác đa phương gắn với việc tăng cường công tác quản lý nhà nước và quyền làm chủ của nhân dân về GD-ĐT; - Xây dựng cơ chế, chính sách, tạo điều kiện thuận lợi thu hút mạnh mẽ các nguồn đầu tư nước ngoài cho giáo dục của tỉnh, ưu tiên lĩnh vực đào tạo đại học, sau đại học và giáo dục nghề nghiệp; có cơ chế, chính sách thu hút các nhà giáo, nhà khoa học người nước ngoài tham gia đào tạo, nghiên cứu khoa học ở giáo dục đại học; - Khuyến khích các cơ sở giáo dục trong tỉnh hợp tác với các cơ sở giáo dục của các nước tiên tiến để nâng cao năng lực giáo dục, đào

tạo bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục; tăng số lượng học bổng cho HS, SV; - Thực hiện tốt việc đưa cán bộ, HS, SV có đạo đức và triển vọng đi đào tạo ở nước ngoài, chú trọng các ngành mà đất nước có nhu cầu bức thiết; đồng thời tăng cường quản lý việc học tập, sinh hoạt của lưu HS.

3. Kết luận

Trong bối cảnh mới, giáo dục Tuyên Quang đã đạt được những thành tựu và còn một số tồn tại nhất định. Để đạt được các mục tiêu giáo dục đã đề ra, giáo dục Tuyên Quang phải thực hiện đồng bộ các giải pháp để nâng cao chất lượng GD-ĐT và năng lực cạnh tranh quốc tế, thực hiện thắng lợi nghị quyết của Đảng về giáo dục đã đề ra. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Sở GD-ĐT tỉnh Tuyên Quang (2016). *Báo cáo tình hình, kết quả thực hiện nhiệm vụ năm học 2015-2016*.
- [2] UBND tỉnh Tuyên Quang (2015). *Văn kiện đại hội đại biểu đảng bộ tỉnh Tuyên Quang lần thứ XVI nhiệm kỳ 2015-2016*.
- [3] Vũ Đình Chuẩn (Vụ trưởng Vụ Giáo dục Trung học). “*Giáo dục phổ thông trong thời kỳ hội nhập*”, <http://vnlib.more.edu.vn>.
- [4] Sở GD-ĐT tỉnh Tuyên Quang (2014). *Báo cáo số: 185/BC-SGDĐT về việc Tổng kết năm học 2013 - 2014, phương hướng nhiệm vụ trọng tâm năm học 2014-2015 của giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông, giáo dục thường xuyên và giáo dục chuyên nghiệp*.
- [5] Thủ tướng Chính phủ (2012). Quyết định số 711/QĐ-TTg của Thủ tướng chính phủ phê duyệt “*Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020*”.

Nâng cao chất lượng dạy học...

(Tiếp theo trang 206)

Việc nâng cao chất lượng dạy học các môn KHXHVN cần được tổ chức đồng bộ với nhiều giải pháp dựa trên điều kiện hiện tại của Học viện cũng như định hướng phát triển của Học viện đến năm 2030 đã được xác định. Trong số những giải pháp được đề xuất, giải pháp thường xuyên tổ chức quán triệt và thực hiện triệt để Chỉ thị của Tổng cục Chính trị CAND về nhiệm vụ dạy học các môn KHXHVN và giải pháp tích cực đổi mới phương pháp dạy học, thường xuyên cập nhật những nghiên cứu khoa học mới về công tác an ninh của thế giới, trong nước vào các bài giảng được xác định là hai giải pháp mang tính chất đột phá trong giai đoạn hiện nay. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Tổng cục Chính trị Công an nhân dân (Bộ Công an) - Tổng cục Chính trị (Bộ Quốc phòng) (2015). *Kiểm yếu hội thảo “Nâng cao chất lượng giáo dục, giảng dạy các môn Lí luận chính trị trong các học viện, trường Công an nhân dân và Quân đội nhân dân*.
- [2] Học viện Chính trị Công an nhân dân (2015). *Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trong lực lượng Công an nhân dân hiện nay*. Kỉ yếu Hội thảo Quốc gia.
- [3] Học viện Chính trị Công an nhân dân (2015). *Tài liệu bồi dưỡng lí luận chính trị hè cho giảng viên, giáo viên giảng dạy các môn Lí luận chính trị trong các học viện, trường Công an nhân dân*.
- [4] Vũ Thị Hương Lý (2016). *Giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên trong các nhà trường Công an nhân dân*. Tạp chí Giáo dục lí luận chính trị quân sự, số 4 (158) tháng 7&8/2016, tr 54.
- [5] Đinh Thế Huynh - Phùng Hữu Phú - Lê Hữu Nghĩa - Vũ Văn Hiền - Nguyễn Việt Thông (2015). *30 năm đổi mới và phát triển ở Việt Nam*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

(Tháng 3/2017)